

Бюлегенова Б.Б.
Болысбек М.Ә.

ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ САЙЛАУ
ЖҮЙЕСІ МЕН ЖЕРГІЛІКТІ
ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУ:
САЙЛАУАЛДЫ ҮГІТ-
НАСИХАТТЫҢ МАҢЫЗЫ

Монография

**Бюлегенова Б.Б.
Болысбек М.Ә.**

**ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ САЙЛАУ ЖҮЙЕСІ МЕН
ЖЕРГІЛІКТІ ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУ:
САЙЛАУАЛДЫ ҮГІТ-НАСИХАТТЫҢ
МАҢЫЗЫ**

Монография

ЭВЕРО
баспасы
Алматы, 2025

ӘОЖ 329
КБЖ 66.68
Б 27

Баспаға Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті ғылыми кеңесі шешімі бойынша ұсынылған

Пікір білдіргендер:

Гаипов З.С. — саяси ғылымдарының докторы

Жексембекова В.А. — саяси ғылымдарының докторы

Нуртазина Р.А. — саяси ғылымдарының докторы

Б 27 Бюлегенова Б.Б., Болысбек М.Ә.

Қазақстандағы сайлау жүйесі мен жергілікті өзін-өзі басқару: сайлауалды үгіт-насихаттың маңызы: монография / Бюлегенова Б.Б., Болысбек М.Ә. – Алматы: Эверо, 2025 – 170 бет.

ISBN 978-601-337-299-0

Монографияда егеменді Қазақстанда Сайлау жүйесі және жергілікті басқару демократиялық мемлекеттің саяси жүйесінің негізгі институттары болып табылады. Олардың тиімді жұмыс істеуі саяси режимнің тұрақтылығын, биліктің заңдылығын және азаматтардың шешім қабылдау процесіне қатысу деңгейін анықтайды. Сайлау жүйелері әртүрлі деңгейдегі өкілді органдарды қалыптастыру процесін қамтамасыз етеді, ал жергілікті өзін – өзі басқару-азаматтардың жергілікті маңызы бар мәселелерді шешуге тікелей қатысу мүмкіндігі, дамуы қарастырылған

Монографияда «Саясаттану» бөлімінің студенттеріне, магистранттарына, докторанттар мен оқытушыларға арналған.

ӘОЖ 329
КБЖ 66.68

ISBN 978-601-337-299-0

© Бюлегенова Б.Б., Болысбек М.Ә., 2025
© Эверо, 2025

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	4
I БӨЛІМ. САЙЛАУ ЖҮЙЕСІ МЕН ЖЕРГІЛІКТІ ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУДЫ ЗЕРТТЕУДІҢ ТЕОРИЯЛЫҚ-ӘДІСНАМАЛЫҚ НЕГІЗІ	6
1.1 Сайлау жүйесі мен жергілікті өзін-өзі басқаруды зерттеудің теориялық-әдіснамалық аспектілері	6
1.1.1 Сайлау жүйелерінің түсінігі мен типологиясы	6
1.2 Сайлау жүйесі мен жергілікті өзін-өзі басқарудың құқықтық реттелуі	15
II БӨЛІМ. САЙЛАУ ЖҮЙЕСІ МЕН ЖЕРГІЛІКТІ ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУДАҒЫ ҮГІТ-НАСИХАТТЫҢ РӨЛІ МЕН ТИІМДІЛІГІН АРТТЫРУ ЖОЛДАРЫ	45
2.1 Шетелдік тәжірибелерге салыстырмалы талдау	45
2.2 Қазақстандағы сайлау жүйесі мен жергілікті өзін-өзі басқарудағы үгіт-насихаттың ерекшеліктері мен ахуалын талдау	90
III. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ САЯСИ РЕФОРМАЛАР, САЙЛАУ ЖҮЙЕСІНІҢ ЭВОЛЮЦИЯСЫ МЕН ЖЕРГІЛІКТІ ӨЗІН-ӨЗІ БАСҚАРУДЫҢ ДАМУЫ	111
3.1 Сайлауалды үгіт-насихаттың сайлау процессіндегі рөлі мен ықпалы	111
3.2 Сайлауалды үгіт насихатта кездесетін мәселелерді шешу жолдары мен ұсыныстар	134
ҚОРЫТЫНДЫ	154
БИБЛИОГРАФИЯ	157
ГЛОССАРИЙ	161
МОНОГРАФИЯДА КЕЛЕСІ РЕСМИ ҚҰЖАТТАРҒА СІЛТЕМЕ ЖАСАЛЫНДЫ:	165
ҚОСЫМША	168